

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Obiteljskog zakona (predlagatelj: Ivan Pernar, zastupnik u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 552-01/17-01/01, urbroja: 65-17-03, od 16. studenoga 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama Obiteljskog zakona (Predlagatelj: Ivan Pernar, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama Obiteljskog zakona koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Ivan Pernar, zastupnik u Hrvatskome saboru aktom od 16. studenoga 2017. godine, iz sljedećih razloga:

Sukladno Godišnjem planu normativnih aktivnosti za 2017. godinu, koji je Vlada Republike Hrvatske donijela na 14. sjednici održanoj 29. prosinca 2016. godine, predviđeno je donošenje novog Obiteljskog zakona.

Ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, donijela je 23. veljače 2017. godine, Odluku o osnivanju i imenovanju članova Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Obiteljskog zakona. U radnu skupinu su uključeni nastavnici pravnih fakulteta i nastavnici studija socijalnog rada, predstavnici pravosuđa i predstavnici javnih ustanova socijalne skrbi (centara za socijalnu skrb i Centra za posebno skrbništvo), udruga

civilnog društva koji se u svom radu bave zaštitom djece, obitelji ili osoba s invaliditetom, predstavnik Ministarstva pravosuđa, odvjetnici te predstavnici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Izrada Nacrta prijedloga Obiteljskog zakona je u završnoj fazi nakon čega slijedi provedba javnog savjetovanja i pribavljanje mišljenja nadležnih i mjerodavnih tijela te pribavljanje suglasnosti Ureda za zakonodavstvo, sukladno propisu koji uređuje procjenu učinaka propisa.

Važećim Obiteljskim zakonom (Narodne novine, broj 103/15, u daljnjem tekstu: Zakon), u području pravnih odnosa roditelja i djece, uređeno je utvrđivanje i osporavanje majčinstva i očinstva.

Sukladno članku 79. Zakona, tužbu radi osporavanja bračnog očinstva može podnijeti: dijete, majčin muž ili majka djeteta, a tužbu radi osporavanja očinstva utvrđenog priznanjem može podnijeti: dijete, muškarac koji je upisan u maticu rođenih kao otac djeteta ili muškarac koji sebe smatra ocem djeteta ako istodobno traži da se utvrdi njegovo očinstvo.

Sukladno članku 81. Zakona, nije dopušteno osporavanje očinstva utvrđeno odlukom suda te osporavanje očinstva nakon djetetove smrti.

U dijelu procesnih odredbi postupka na sudu, propisani su rokovi za podnošenje tužbe radi osporavanja očinstva. Sukladno članku 400. Zakona, tužbu radi osporavanja očinstva dijete može podnijeti do navršene dvadeset i pete godine života.

Sukladno članku 401. Zakona, tužbu radi osporavanja očinstva djeteta rođenoga za vrijeme trajanja braka ili tijekom tristo dana od prestanka braka, majčin muž može podnijeti ako smatra da on nije biološki otac, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za činjenicu koja dovodi u sumnju istinitost upisanoga očinstva, a najkasnije do navršene sedme godine života djeteta. Dalje, člankom 402. Zakon propisano je da muškarac koji je upisan u maticu rođenih kao otac djeteta na temelju priznanja očinstva, a poslije je saznao za činjenicu koja isključuje njegovo očinstvo, može tužbom osporavati svoje očinstvo u roku od šest mjeseci od dana saznanja naveden činjenice, a najkasnije do navršene sedme godine života djeteta. Odredbom stavka 2. ovoga članka, muškarac koji je pod prisilom priznao očinstvo djeteta za koje tvrdi da ne potječe od njega, može tužbom osporavati svoje očinstvo u roku od šest mjeseci od priznanja, a najkasnije do sedme godine života djeteta.

Člankom 403. Zakona muškarac koji sebe smatra ocem djeteta može tužbom osporavati očinstvo osobi koja je to dijete priznala za svoje, ako istodobno traži da se utvrdi njegovo očinstvo, u roku od godine dana od upisa priznanja očinstva u maticu rođenih.

Sukladno članku 405. Zakona, osoba koja ima pravni interes može nastaviti postupak osporavanja očinstva u roku od šest mjeseci od smrti muškarca koji je pokrenuo postupak ili u roku od mjesec dana od pravomoćnosti odluke o nasljeđivanju.

Dakle, važećim zakonskim odredbama pravo na tužbu za osporavanje očinstva do navršene dvadeset i pete godine života djeteta, omogućeno je jednino djetetu. Propisani rokovi o pravu na tužbu za osporavanje očinstva od strane oca djeteta, u skladu su s najvišim standardima osiguranja zaštite prava i dobrobiti djeteta.

Vlada Republike Hrvatske napominje da su na jednak način bili propisani rokovi i pravo na tužbu za osporavanje očinstva i prethodnim Obiteljskim zakonom iz 2003. godine (Narodne novine, br. 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 25/13).

Iz naprijed navedenih razloga u odnosu na dostavljeni Prijedlog zakona o izmjenama Obiteljskog zakona Vlada Republike Hrvatske predlaže da se isti ne prihvati, dok će Radna skupina koja je započela s radom na izradi Nacrta prijedloga Obiteljskog zakona, prilikom daljnjeg rada razmotriti prijedloge sadržane u predmetnom Prijedlogu zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Nadu Murganić, ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Mariju Pletikosu, državnu tajnicu u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, te dr. sc. Maju Vučinić Knežević, pomoćnicu ministrice za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

P.Z. br. 228

HRVATSKI SABOR

KLASA: 552-01/17-01/01

URBROJ: 65-17-03

Zagreb, 16. studenoga 2017.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno: 17 -11- 2017		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
02205/17-12/79		
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
15-17-01		

OS

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, **Prijedlog zakona o izmjenama Obiteljskog zakona**, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Ivan Pernar, zastupnik u Hrvatskom saboru, aktom od 16. studenoga 2017. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 228

HRVATSKI SABOR

Zastupnik Ivan Pernar

U Zagrebu, 16. studenog 2017.

Hs**NP*552-01/17-01/01*6531 17-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 16-11-2017	
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.
552-01/17-01/01	65
Uredbeni broj	Pril. Vrij.
6531-17-01	1 CD

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Obiteljskog zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora (NN 81/13), podnosim **Prijedlog zakona o izmjenama Obiteljskog zakona.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat ću osobno.

Zastupnik

Ivan Pernar

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Obiteljskim zakonom (NN 103/2015) u člancima 401. i 402. propisuje se postupak radi osporavanja očinstva, u slučaju kada očinstvo osporava majčin muž (osporavanje bračnog očinstva) i kada očinstvo osporava muškarac koji je priznao očinstvo (osporavanje izvanbračnog očinstva).

Kod osporavanja bračnog očinstva iz članka 401., propisano je da tužbu radi osporavanja očinstva djeteta rođenoga za vrijeme trajanja braka ili tijekom tristo dana od prestanka braka može, između ostalog, podnijeti i majčin muž ako smatra da on nije biološki otac, i to u roku od šest mjeseci od dana saznanja za činjenicu koja dovodi u sumnju istinitost upisanoga očinstva, ali najkasnije do navršene sedme godine života djeteta. Člankom 402. propisuje se mogućnost osporavanja izvanbračnog očinstva, pa se njima propisuje da muškarac koji je u maticu rođenih upisan kao otac djeteta na temelju priznanja očinstva, a poslije je saznao za činjenicu koja isključuje njegovo očinstvo, može tužbom osporavati svoje očinstvo u roku od šest mjeseci od dana saznanja za tu činjenicu, ali najkasnije do navršene sedme godine života djeteta. Osim toga, stavkom 2. istog članka propisuje se i slučaj za priznanje očinstva pod prisilom, pa odredba govori da muškarac koji je pod prisilom priznao očinstvo djeteta za koje tvrdi da ne potječe od njega može tužbom osporavati svoje očinstvo u roku od šest mjeseci od priznanja, a najkasnije do sedme godine života djeteta.

U sva tri slučaja propisana su dva roka – subjektivni koji iznosi 6 mjeseci od saznanja za činjenicu koja dovodi u sumnju ili isključuje očinstvo, odnosno od priznanja očinstva pod prisilom, te objektivni rok – do sedme godine života djeteta. Iako se objektivnim rokom nastoji zaštititi dijete, smatram da u ovim slučajevima ograničenje za osporavanje očinstva do sedme godine života djeteta ugrožava sam institut očinstva s pravne, društvene i moralne strane, naročito kada se nekome tko je očinstvo priznao pod prisilom zabranjuje tako priznato očinstvo osporavati poslije sedme godine života djeteta. Takvo priznanje i takvo očinstvo nisu na dobro djeteta koje zaslužuje da zna i živi u istinitoj obiteljskoj zajednici.

Iz toga razloga predlažem da se mogućnost za osporavanje očinstva uskladi s propisanom granicom za osporavanje očinstva od strane djeteta, a to je dvadeset i pet godina života djeteta. Ovim prijedlogom, bračno i izvanbračno očinstvo, kao i ono koje je priznato pod prisilom, moglo bi se osporavati do dvadeset i pete godine života djeteta, umjesto do sada propisane sedme godine.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA OBITELJSKOG ZAKONA

Članak 1.

U Obiteljskom zakonu (NN 103/2015), u članku 401. stavku 1., riječi „sedme“ mijenjaju se riječima „dvadeset i pete“.

Članak 2.

U članku 402. stavku 1., riječi „sedme“ zamjenjuju se riječima „dvadeset i pete“.

U stavku 2., riječi „sedme“ zamjenjuju se riječima „dvadeset i pete“.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

Obrazloženje:

Uz članak 1.

U ovom članku propisuje se da je majčinom mužu dopušteno osporavati očinstvo djeteta (bračno očinstvo) do djetetove dvadeset pete godine, umjesto do sada propisane sedme.

Uz članak 2.

Ovom izmjenom propisuje se da je muškarcu koji je priznao očinstvo (izvanbračno očinstvo), a poslije je saznao za činjenicu koja isključuje njegovo očinstvo, dopušteno vlastito očinstvo osporavati do djetetove dvadeset pete godine, umjesto do sada propisane sedme godine života. Pored toga, i muškarcu koji je očinstvo djeteta priznao pod prisilom dopušteno je to očinstvo osporavati do dvadeset pete, umjesto sedme godine života djeteta.

Uz članak 3.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Tužba muškarca koji je priznao očinstvo

Članak 402.

(1) Muškarac koji je u maticu rođenih upisan kao otac djeteta na temelju priznanja očinstva, a poslije je saznao za činjenicu koja isključuje njegovo očinstvo, može tužbom osporavati svoje očinstvo u roku od šest mjeseci od dana saznanja za tu činjenicu, ali najkasnije do navršene sedme godine života djeteta.

(2) Muškarac koji je pod prisilom priznao očinstvo djeteta za koje tvrdi da ne potječe od njega može tužbom osporavati svoje očinstvo u roku od šest mjeseci od priznanja, a najkasnije do sedme godine života djeteta.

(3) Ako je muškarac iz stavaka 1. i 2. ovoga članka lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja, tužbu radi osporavanja očinstva može podnijeti njegov zakonski zastupnik.

Tužba muškarca koji sebe smatra ocem

Članak 403.

(1) Muškarac koji sebe smatra ocem djeteta može tužbom osporavati očinstvo osobi koja je to dijete priznala za svoje ako istodobno traži da se utvrdi njegovo očinstvo.

(2) Ako je muškarac koji sebe smatra ocem lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja, tužbu u njegovo ime može podnijeti njegov zakonski zastupnik.

(3) Tužba iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti u roku od godine dana od upisa priznanja očinstva u maticu rođenih.

(4) U postupku iz stavka 1. ovoga članka sud će, prije nego što započne raspravljati i odlučivati o zahtjevu radi osporavanja očinstva, odrediti na trošak tužitelja, izvođenje dokaza medicinskim vještačenjem sukladno postignućima suvremene medicinske znanosti radi utvrđivanja očinstva tužitelja.

(5) Ako iz medicinskog vještačenja proizlazi da tužitelj nije otac djeteta kojemu osporava očinstvo, sud će presudom odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti.

(6) Sud će nastaviti raspravljati i odlučivati o zahtjevima radi osporavanja i utvrđivanja očinstva ako iz medicinskog vještačenja proizlazi da je tužitelj otac djeteta kojemu je osporio očinstvo.

(7) Sud će odluku o oba zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka donijeti u jednoj presudi.